

ماهیت روابط ایران-ترکیه با ایران-عربستان متفاوت است

وبگاه آمریکایی نوشت: روابط ترکیه و ایران از همکاری در حوزه گازی تا مواضع مشترک علیه کردهای مخالف دو دولت سودآور است و آمریکا نیز می‌تواند خود را با روابط گرم‌تر ایران و ترکیه سازگار نماید.

آران نیوز: «جیمز جفری» سفیر سابق آمریکا در عراق و ترکیه در یادداشتی در وبگاه «سایبر برییف» در زمینه «گرمی روابط تهران- استانبول و فواید آن برای آمریکا» نوشت: خصوصیت ترکیه با ایران ریشه تاریخی دارد و به صدها سال قبل و به دوره عثمانی علیه صفویان ایران که تقریباً موقعیت مرزها شبیه وضعیت کنونی بود برمی‌گردد، البته این موضوع بابت سرنوشت حکومت اسد که از سوی ایران حمایت می‌شود و از سوی ترکیه در چالش قرار دارد، افزایش یافت. علاوه بر این، دلایل مذهبی و نیز امور جغرافیایی-سیاسی، ترکیه یکی از ستون‌های اردوی ضد ایران بوده است. ترکیه جمعیتی سنی دارد و از سوی رییس جمهور نزدیک به اخوان المسلمین اداره شده و نیز روابطی را با کشورهای حاشیه خلیج فارس چون اردن، روابط تاریخی مشکل‌دار با اسرائیل و روابط عمیق امنیتی با آمریکا دارد و تمامی کشورهای یاد شده و رژیم اسرائیل به طور سنتی برابر ایران صف آرایی کرده‌اند.

نویسنده عنوان می‌دارد: اما این موارد قابل تغییر است. روابط پویای ایران و ترکیه با روابط ایران و عربستان سعودی متفاوت است. ترکیه از جانب ایران تهدید یا ناراحتی را حس نمی‌کند. در حالی که بالای 20 درصد جمعیت ترکیه را علویان شکل می‌دهند و البته جهان‌بینی متفاوت‌تری نسبت به ایران دارند. با وجود تنش در سال‌های اخیر، ترکیه روابط معقولی را با ایران از سال 1920 میلادی به این سو داشته است. این دو کشور هر دو عضو پیمان «سنتو» بودند. ترکیه در بیست سال حجم گاز مناسبی را از ایران خرید. اما روابط سکولارهای ترکیه با روی کار آمدن حکومتی مذهبی با ایران بعد از سقوط شاه ایران در سال 79 میلادی بد شد ولی دو کشور چالشی علیه هم نداشتند و حتی این روابط با شکل‌گیری دولت «رجب طیب اردوغان» از سال 2002 بهبود نیز یافت و کار بجایی کشید که در سال 2010 توافق در زمینه برنامه هسته‌ای ایران نیز با پادرمیانی ترکیه و برزیل و حمایت اولیه باراک اوباما صورت پذیرفت.

جیمز جفری در ادامه یادداشت خود می‌نویسد: ایران و روسیه در حال شکل دادن اتحاد راهبردی هستند به حدی که «لوید آیستین» فرمانده «سنتکوم» نیز در هشتم مارس سال جاری در سنا بدان اشاره کرد اما اختلاف بین آن‌ها بابت سرنوشت اسد هنوز به قوت خود باقی است. با این حال ترکیه، متحد واشنگتن، در پی روابط گرم با ایران است. این امر به ترکیه این انعطاف را می‌بخشد تا دیپلماسی کلاسیک، یعنی توازن روابط با روسیه، ایران و آمریکا و خود این کشور ایجاد شود. دیپلمات سابق آمریکا سپس نوشت: روابط ترکیه و ایران در دیگر عرصه‌های همکاری در حوزه گازی گرفته تا مواضع مشترک علیه کردهای مخالف دولت‌های ایران و ترکیه (پ.ک.ک و پژاک) می‌تواند سود آور باشد. همچنین با گام‌های نظامی روسیه از کریمه و ارمنستان تا اژه و سوریه، ترکیه‌ای که در وسط قرار گرفته نیاز به همسایگان دوست چون ایران دارد.

دیپلمات سابق آمریکا در خاتمه این یادداشت نوشت: با توجه به ادامه اشتیاق سلطه طلبی ایران، جدا ساختن ترکیه از جبهه ضد ایران می‌تواند نظام امنیت منطقه‌ای به رهبری آمریکا را بغرنج کند. اما آمریکا با اظهار محبت‌های پیشین اردوغان به ایران دوره‌ای را گذران کرده و هدف آمریکا که ادغام ایران بالقوه میانه روتر به جهان امروزی است احتمالاً موجب بقای بیشتر دولت اوباما می‌شود. بنابر این، آمریکا می‌تواند خود را با روابط گرم‌تر ایران و ترکیه سازگار نماید، البته مادامی که این کشور در پی حفظ پیشبرد امنیت منطقه‌ای مناسب باشد، و آنگاه ترکیه نیز رویکردش را در قبال ایران و ارتباطش با آمریکا، اتحادیه اروپا و کشورهای عربی و اسرائیل متوازن می‌کند.